

PUŠENJE KAO FAKTOR RIZIKA ZA NASTANAK ASTME KOD DECE

Stojanović A.¹, Đokić S.¹, Kamenov B.²

¹*Dom zdravlja Vlasotince*

²*Klinički centar Niš*

UVOD: Duvanski dim je izvor mnogih supstanci koje nepovoljno deluju na respiratorni sistem, posebno u zatvorenom prostoru. Njihovo dejstvo kao doprinosećih faktora za nastanak bronhijalne astme ili egzacerbaciju bolesti je veliko, kod aktivnog i pasivnog pušenja.

CILJ: Da se utvrdi značaj pušenja kao faktor rizika za nastanak astme, kod dece uzrasta 7-15 godina koja gravitiraju Domu zdravlja u Vlasotincu.

MATERIJALI I METODI RADA: Praćeno je 217 (129 dečaka i 88 devojčica) deteta sa astmom uzrasta 7-15 godina. Kontrolnu grupu činilo je 97 zdrave dece, 57 dečaka i 40 devojčica, uzrasta 7-15 godina. Ispitivanje je vršeno na osnovu: anamneze sa upitnikom, kliničkog pregleda i alergološkog kožnog testiranja. Anamnezom su uzimani i beleženi podaci o trudnoći (pušenje majke, oca i ukućana). Uzimani su podaci u vezi izloženosti okolnom duvanskom dimu u prvoj godini deteta. Alergološko kožno testiranje rađeno je prick metodom primenom standardnog seta inhalacionih alergena.

REZULTATI: Tokom trudnoće pušilo je 26,3% majki dece astmatičara, a u kontrolnoj grupi 15,5%, što predstavlja značajnu razliku ($p=0,035<0,05$). Tokom trudnoće majke, 71,9% očeva je pušilo, a u kontrolnoj grupi 57,7%, postoji značajna razlika ($p=0,013<0,05$). Rizik da dete oboli od astme ako majka puši tokom prve godine njegovog života iznosi 1,28, ako otac puši 1,50, a najveći je kod izloženosti pasivnom pušenju ukućana i iznosi 1,70. Među decom obolelom od astme 171 (78,8%) je izloženo pasivnom pušenju ukućana, u kontrolnoj grupi 62 (63,9%), postoji značajna razlika ($p=0,005<0,01$). U grupi obolelih 36,4% dece bilo je izloženo postnatalnoj ekspoziciji duvanskom dimu od strane majke, a u kontrolnoj grupi 18,6%, postoji značajna razlika ($p=0,002<0,01$). U grupi obolelih 71,9% dece bilo

je izloženo postnatalnoj ekspoziciji duvanskom dimu od strane oca, a u kontrolnoj grupi 57,7%, postoji značajna razlika ($p=0,013<0,05$).

ZAKLJUČAK: Pušenje roditelja i uticaj pasivnog pušenja kod dece obolele od astme, pokazalo se kao izrazito značajan faktor rizika.